

Sprawozdanie

Komisji Krajoznawczej Zarządu Głównego PTTK

z działalności w 2018 r.

A. Sprawy osobowe

Komisja Krajoznawcza ZG PTTK XIX kadencji została wybrana podczas Krajowej Konferencji Krajoznawców PTTK w dniu 20 stycznia 2018 r. i ukonstytuowała się w następującym składzie:

1. Szymon Bijak – przewodniczący,
2. Krzysztof Tęcza – wiceprzewodniczący,
3. Anna Kryszczak – sekretarz,
4. Elżbieta Łobacz-Bącal – członek,
5. Małgorzata Pawłowska – członek,
6. Krzysztof Czerepowicki – członek,
7. Dariusz Dębski – członek,
8. Wojciech Kowalski – członek,
9. Maciej Maśliński – członek.

Skład ten został zatwierdzony przez ZG PTTK uchwałą nr 57/XIX/2018 z 10 marca 2018 r. Stałymi współpracownikami Komisji są Anna Becker-Kulińska, Maria Janowicz, Zbigniew Lewandowski, Józef Partyka i Jerzy Pabian. Opiekunem Komisji z ramienia Zarządu Głównego PTTK jest Wiesław Stachura, a z ramienia Głównej Komisji Rewizyjnej PTTK – Dariusz Kuzelewski. Z ramienia biura Zarządu Głównego PTTK prace Komisji wspiera Elżbieta Matusiak-Gordon. Pomocy w realizacji niektórych działań Komisji udzieliły także Jolanta Śledzińska i Monika Rozum.

B. Zebrania Komisji

Zebrania Komisji odbyły się 17 marca i 6 października w Warszawie. Frekwencja na nich wynosiła: Szymon Bijak, Elżbieta Łobacz-Bącal, Krzysztof Czerepowicki, Dariusz Dębski i Wojciech Kowalski – 100%, Anna Kryszczak, Małgorzata Pawłowska i Maciej Maśliński – 50% oraz Krzysztof Tęcza – 0%. Poza zebraniem, Komisja załatwiała sprawy bieżące drogą konsultacji i głosowań z wykorzystaniem internetu.

C. Działalność programowa

Komisja swoją działalność realizuje według regulaminu oraz rocznego i kadencyjnego planu pracy. Regulamin i plan pracy na lata 2018-2021 zostały zatwierdzone przez Zarząd Główny PTTK odpowiednio uchwałami nr 78/XIX/2018 z 8 września 2018 r. i nr 75/XIX/2018 z 23 czerwca 2018 r., natomiast plan pracy na rok 2018 został przyjęty przez Komisję na zebraniu 17 marca 2018 r.

I. Sprawy instruktorskie

Krajowe Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa działało w składzie Krzysztof Czerepowicki (przewodniczący), Elżbieta Łobacz-Bącal, Wojciech Kowalski, Jerzy Pabian i Krzysztof Tęcza.

W 2018 r. przyznano jeden tytuł Zasłużony Instruktor Krajoznawstwa (Bogumił Korzeniewski z Ciechocinka) oraz nadano 10 uprawnień Instruktora Krajoznawstwa Polski (Anna Gołaszewska z Gdańska, Jolanta Karolak i Małgorzata Gwizdek z Gdyni, Elżbieta Rydel-Piskorska z Konstancina-Jeziorny, Andrzej Mikołajczyk i Jacek Nowicki z Warszawy, Bogusław Mąder z Malborka, Jerzy Szociński z Janowca Wielkopolskiego, Tadeusz Walczak z Olsztynka i Dariusz Grajkowski z Turku).

W październiku Oddział Marynarki Wojennej w Gdyni zorganizował ogólnopolski kurs instruktorów krajoznawstwa, w którym uczestniczyło 21 osób. Kierownictwo kursu stanowili Małgorzata Gwizdek i Jarosław Kaczmarczyk. Z Komisji udział w realizacji szkolenia wzięli Krzysztof Czerepowicki, Maciej Maśliński i Szymon Bijak.

Powołano składy regionalnych kolegiów instruktorów krajoznawstwa w województwach: kujawsko-pomorskim, lubelskim, lubuskim, mazowieckim, opolskim, podkarpackim, podlaskim, pomorskim, śląskim, świętokrzyskim i wielkopolskim.

II. Odznaki krajoznawcze

W 2018 r. przyznano 100 Odznak Krajoznawczych Polski, w tym: 47 brązowych, 30 srebrnych, 10 złotych i 13 złotych z szafirem. Najwyższy stopień odznaki zdobyli: Helena Dziembowska z Warszawy, Dariusz Wenta z Gdyni, Elwira Maślińska z Ostrowa Wielkopolskiego, Henryk Kulczyk z Wrocławia,

Władysław Pachowicz z Popowa, Jerzy Paśkiewicz z Rzeszowa, Sabina Firkowska i Jan Machała z Cieszyna, Iwona Lewcio z Gdańska, Alicja i Ryszard Wrzoskowie z Gdyni, Jerzy Jakubowski ze Sztumu i Michał Hyla z Bielska Białej.

W 2018 r. działało 38 Zespołów Weryfikacyjnych ROK, które przyznały łącznie 585 odznaki, w tym 455 brązowych i 130 srebrnych. Najwięcej odznak zweryfikowano w Ostrowcu Wlkp. i Żyrardowie. Powołano dwa nowe zespoły – w oddziałach „Tryton” w Nysie i „Gorce” w Nowym Targu. Z prac w Centralnym Zespole Weryfikacyjnym zrezygnował Andrzej Danowski. W związku ze śmiercią Felicjana Mierzwy do składu CZW dokooptowano Marka Kobę.

Komisja pozytywnie zaopiniowała regulaminy trzech ogólnopolskich odznak krajoznawczych (*Poznaj miejscowości o ciekawych nazwach*, *Śladami Królowny Anny Wazówny* i *100-lecie odzyskania niepodległości*) i przekazała je do zatwierdzenia przez Prezydium ZG PTTK. Szymon Bijak brał udział w tworzeniu regulaminu okolicznościowej odznaki PTTK *Na szlakach niepodległości*.

III. Sprawy Regionalnych Pracowni Krajoznawczych

Zespół ds. Regionalnych Pracowni Krajoznawczych pracował w składzie Małgorzata Pawłowska (przewodnicząca), Anna Becker-Kulińska, Maria Janowicz i Andrzej Wesół. Zespół koordynował podziału środków z budżetu ZG PTTK przeznaczonych na wyposażenie RPK oraz dofinansowanie działalności w ramach dwóch strumieni (działania programowe oraz rozwój kadry). Łącznie przyznano 3165 zł w ramach funduszu rozwoju osobistego kadry RPK i 12350 zł w ramach funduszu programowego. Beneficjentami tych środków było 10 kierowników i współpracowników pracowni oraz 9 RPK.

W maju odbyło się we Wrocławiu szkolenie kierowników RPK, w którym wzięło udział 25 osób, w tym przedstawiciele 12 pracowni oraz prezes ZG PTTK Jacek Potocki, sekretarz generalny Paweł Mordal, a także Agnieszka Wałach i Waldemar Osypiuk, członkowie ZG PTTK. Za organizację spotkania odpowiadała Anna Rotko, kierownik RPK we Wrocławiu.

Zarząd Główny PTTK był monitowany w sprawie złożonych projektów nowelizacji regulaminu RPK oraz wzorcowej umowy między ZG PTTK a oddziałem mającym prowadzić pracownię. Dokumenty te ponownie zostały przesłane do władz Towarzystwa po szkoleniu we Wrocławiu.

Opracowano nową wersję ankiety dla RPK, która uwzględnia kwestie związane z polityką ochrony danych osobowych

IV. Sprawy kolekcjonerskie

Podkomisja Kolekcjonerstwa Krajoznawczego pracowała w składzie Wojciech Kowalski (przewodniczący), Stanisław Gębski, Bogumił Korzeniewski, Janusz Motyka i Mieczysław Tokarski.

W 2018 Podkomisja przyznała 3 Plakietki Zbiorów Krajoznawczych, 4 Ekslibrisy Krajoznawcy Bibliofila oraz 1 odznakę Kolekcjoner Krajoznawca w stopniu srebrnym. Uprawnień jurora zbiorów krajoznawczych nie nadano.

D. Działalność organizacyjna

I. XLVIII Centralny Zlot Krajoznawców CZAK w Kaliszu

CZAK odbył się w dniach 23-26 sierpnia i został zorganizowany przez O/PTTK im. St. Graewego w Kaliszu. Komandorem był Mateusz Przyjazny. Zlot był poprzedzony wycieczką przedzlotową. Na CZAK przyjechało 80 osób.

II. Ogólnopolski Przegląd Książki Krajoznawczej i Turystycznej

10 lutego, podczas Targów Regionów i Produktów Turystycznych Tour Salon w Poznaniu, miały miejsce prezentacja laureatów i wręczenie nagród XXVI edycji Przeglądu. Małgorzata Pawłowska tradycyjnie opracowała quest „Znasz li ten kraj?”, który realizowali studenci kierunku turystyka i rekreacja UAM w Poznaniu, a przy współpracy wydawców przygotowała recenzje wszystkich nagrodzonych i wyróżnionych publikacji, które znalazły się na portalach Polskiej Organizacji Turystycznej.

XXVII Przegląd został przygotowany i zrealizowany przez Centralną Bibliotekę PTTK, przy współpracy z Wielkopolskim Klubem Publicystów Krajoznawczych i Oddziałem Poznańskim PTTK. Komisarzem Przeglądu była Maria Janowicz. Z ramienia Komisji w pracach jury Przeglądu udział wzięli Szymon Bijak, a Małgorzata Pawłowska reprezentowała Centralną Bibliotekę PTTK. Jury obradowało w Warszawie w dn. 30 listopada – 1 grudnia pod przewodnictwem prof. Janusza Zdebskiego. Łącznie na Przegląd 70 wydawców nadesłało 134 publikacje.

III. Sesje popularnonaukowe „Mijające krajobrazy Polski”

Komisja kontynuowała działania propagujące cykl seminariów krajoznawczych pod wspólnym tytułem „Mijające krajobrazy Polski”. W 2018 r. odbyły się zaledwie dwa seminaria z tego cyklu (Żary, Gdańsk).

IV. CZAK Kresowy

W dn. 28 czerwca – 4 lipca odbył się na rumuńskiej Bukowinie VI CZAK Kresowy. Organizatorem był O/Mazowsze z Warszawy, a wyjazd prowadzili Mieczysław Żochowski i Małgorzata Wojtatowicz. W imprezie wzięło udział 36 osób. Zaproponowany program krajoznawczy oceniono bardzo dobrze, podobnie jak kwestie organizacyjne.

V. Warsztaty „Krajoznawstwo 2.0”

Pod koniec września w Łęczycy odbyły się warsztaty z wykorzystania nowoczesnych technologii w działalności krajoznawczej. Szkolenie przygotował O/PTTK „Ziemi Łęczyckiej” w Łęczycy, a wykładowcami byli przedstawiciele Wojskowej Akademii Technicznej oraz Komisji Imprez na Orientację ZG PTTK. Z ramienia Komisji w warsztatach uczestniczyli Szymon Bijak oraz Wiesław Stachura.

VI. Rok 2018 - „Na szlakach niepodległości”

Realizując hasło programowe PTTK na rok 2018 - „Na szlakach niepodległości” – przedstawiciele Komisji i jej współpracownicy uczestniczyli w przygotowaniu i realizacji niektórych działań w projekcie „Z PTTK na szlakach niepodległości” finansowanego ze środków programu wieloletniego „Niepodległa”. W ramach tych działań współorganizowano warsztaty, zakończone stworzeniem questu po Warszawie oraz przygotowano wystawę „Poznajemy Niepodległą. Od krajoznawstwa retro do krajoznawstwa 2.0” i wydano katalog o tym samym tytule (zespół: Anna Becker-Kulińska, Maria Janowicz, Monika Rozum i Szymon Bijak).

17 listopada odbyła się w Lublinie sesja „Polskie Towarzystwo Krajoznawcze w okresie odzyskiwania niepodległości”. Organizatorem spotkania był Wojciech Kowalski. Spotkaniu towarzyszyły wystawy poświęcone Józefowi Piłsudskiemu, wydawnictwom Oddziału Lubelskiego PTK oraz dokonaniom PTT, PTK i PTTK. Referaty prezentowane na seminarium zostały opublikowane w okolicznościowym wydawnictwie przygotowanym pod redakcją Wojciecha Kowalskiego.

VII. VII Kongres Krajoznawstwa Polskiego

W ramach przygotowań Towarzystwa do organizacji VII Kongresu Krajoznawstwa Polskiego „Łódź 2020” ZG PTTK powołał Komitet Naukowy oraz Komitet Organizacyjny Kongresu. W składzie tego pierwszego gremium Komisję reprezentują Józef Partyka oraz Szymon Bijak. Komitet zaczął zbieranie zgłoszeń wystąpień w czasie Kongresu i informacji o sejmikach przedkongresowych.

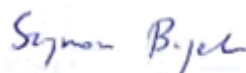
E. Pozostała aktywność

I. Działalność wydawnicza

W 2018 r. ukazały się kolejne numery biuletynu informacyjnego Komisji *KRAJOZNAWCA*, który redaguje Krzysztof Tęcza. Podkomisja Kolekcjonerstwa Krajoznawczego (redakcja Wojciech Kowalski) wydała ósmy numer swojego biuletynu informacyjnego, który ukazał się na CZAK w Kaliszu.

II. Wyróżnienia

Komisja opiniowała wnioski o nadanie Odznaki Honorowej im. Aleksandra Janowskiego „Za zasługi dla krajoznawstwa”. W 2018 r. wyróżnienie to otrzymali Halina Byczek-Krasucka, Krzysztof Czerepowicki, Wojciech Kowalski, Roman Henryk Orlicz, Zbigniew Orłowski, Janusz Ptasieński, Leszek Warowny, Andrzej Wasilewski i Wiesław Wiącek.

Przewodniczący
Komisji Krajoznawczej ZG PTTK

Warszawa, dnia 4 marca 2019 r.